

Vergaderjaar 2020–2021

26 991

Voedselveiligheid

Nr. 573

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 oktober 2020

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft een brief gestuurd met het verzoek hierop te reageren. Uw brief bevatte een bijlage met een kopie van een klacht van een burger over de afhandeling en communicatie van de NVWA en supermarkten van de met *Listeria* besmette forelfilet begin deze zomer. In de brief worden vragen gesteld over de wijze waarop bedrijven en de NVWA handelen bij het aantreffen van besmettingen in voedsel.

Bedrijven moeten de veiligheid van de door hun geproduceerde producten borgen. Zij hanteren hiervoor strikte hygiënemaatregelen en monitoren voortdurend in hun proces en op de producten of er zich mogelijke besmettingen voordoen. In het algemeen is het voedsel veilig, maar in incidentele gevallen worden overschrijdingen van voedselveiligheidsnormen aangetroffen en moet er worden ingegrepen. In dergelijke gevallen moeten bedrijven op grond van artikel 19 van de Europese Algemene Levensmiddelenwetgeving ((EG) 178/2002) zo snel mogelijk proberen de risico's in te perken door de partijen die het betreft uit de handel te halen en consumenten te waarschuwen zodat zij eventueel gekochte besmette producten kunnen weggooien of terugbrengen naar de verkopende partij. De klacht van de burger gaat in op de wijze waarop dit incident door het betreffende bedrijf en de NVWA is afgehandeld en richt zich op de publiekswaarschuwing en op de tijdigheid van de terughaalactie.

Publiekswaarschuwing

Idealiter worden burgers individueel geïnformeerd door de verkopende partij. Bij verkoop in supermarkten is het onmogelijk de verkoop van producten naar individuele klanten te herleiden. Ook met klantenpassen is het voor supermarkten meestal niet mogelijk afzonderlijke partijen van producten te herleiden naar individuele klanten. Vanuit de wetgeving is het bedrijf en de NVWA hiertoe ook niet verplicht. De wijze waarop de

consument wordt geïnformeerd moet worden is niet vastgelegd in de Algemene Levensmiddelenwetgeving.

In een dergelijke situatie kunnen consumenten via een advertentie van een betrokken levensmiddelenbedrijf in landelijke dagbladen worden gewaarschuwd. Via dit medium was het lange tijd mogelijk om zoveel mogelijk klanten te bereiken. In de huidige tijd is het effectiever en efficiënter om internet hiervoor te gebruiken. Deze werkwijze wordt door bedrijven regelmatig gebruikt. Zodra een bedrijf een publiekswaarschuwing heeft geplaatst wordt deze ook op de NVWA-website, via sociale media (twitter, facebook) en een mailing aan relevante nieuwsredacties verspreid. Op deze wijze wordt beoogd dat consumenten via zoveel mogelijk (digitale) media op de hoogte worden gebracht van de besmetting en zo nodig het besmette product nog kunnen weggooien of terugbrengen.

Ook in deze casus heeft de supermarkt een publiekswaarschuwing geplaatst op haar eigen website en heeft ze melding hiervan gedaan bij de NVWA. De NVWA heeft geen overtreding door de supermarkt vastgesteld vanwege achterblijvende informatie aan consumenten. Aansluitend hierop heeft de NVWA de publiekswaarschuwing overgenomen, die vervolgens breed is verspreid en door allerlei landelijke en regionale nieuwskanalen is overgenomen. Onderstaand een greep uit de berichtgeving door de NVWA en andere media die dit bericht hebben overgenomen:

Aankondiging besmetting door de NVWA op 19 juni:

- via eigen website en mailing: <https://www.nvwa.nl/documenten/waarschuwingen/2020/06/19/belangrijke-veiligheidswaarschuwing-vis-marine-gerookte-forelfilet-ah-gerookte-forelfilet-bond-seafood-gerookte-forelfilet-en-gerookte-forel-haas-filet>
- via Twitter: https://twitter.com/_NVWA/status/1274070443981451264
- via Facebook: <https://www.facebook.com/NVWAonline>

Voorbeelden van overname door andere media:

- Overname op RTL-Nieuws op 19 juni: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5160746/nvwa-listeria-forelfilet-vis-marine-albert-heijn-bond-seafood>
- Overname op De Limburger op 19 juni: https://www.limburger.nl/cnt/dmf20200619_00164998/waarschuwing-gerookte-forelfilet-mogelijk-besmet-met-listeriabacterie
- Overname op productwaarschuwing.nl op 20 juni: <https://www.productwaarschuwing.nl/2020/06/terugroepactie-bond-seafood-gerookte-forel-filet-en-forel-haas-filet/>

Terughaalactie

Ik constateer dat in de brief wordt aangegeven dat de aankoop van het product op 13 juni jongstleden is geweest en dat pas op 22 juni bij toeval betreffende burger erachter kwam dat het pakje forelfilet misschien wel besmet zou kunnen zijn met Listeria.

Op 11 juni 2020 kreeg de NVWA een eerste aanwijzing bij welke producent en op welke producten de norm voor Listeria mogelijk werd overschreden. Het daaropvolgende onderzoek was op 13 juni nog niet ver genoeg gevorderd om een brede terughaalactie te doen en een publiekswaarschuwing te publiceren. Op 19 juni 2020, dus zes dagen na aankoop van het product door de betreffende burger, is vastgesteld dat Listeria mogelijk aanwezig was op gerookte forelfilet die nog in winkels of in de koelkast van consumenten aanwezig kon zijn. Dit was op dat moment de aanleiding om producten met een houdbaarheidstermijn tot en met 5 juli

2020 uit de winkelschappen te laten halen en een publiekswaarschuwing te plaatsen op de websites van de supermarkten en de producent.

Via deze publiekswaarschuwing had de betreffende burger kunnen opmerken dat het aangekochte pakje forelfilet mogelijk besmet was en beter weggegooid of teruggebracht had kunnen worden. Het betreffende bedrijf en de NVWA hebben hiermee zo snel mogelijk na signalering van het risico gehandeld en ingegrepen en voorkomen dat nog langer betreffend risico van een mogelijke Listeria-besmetting bij dit product kon voortduren.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister voor Medische Zorg en Sport,
T. van Ark